

KTH:s planeringsförutsättningar 2023–2025

Innehåll

Inledning	2
Omvärldsfaktorer som påverkar KTH:s ekonomi.....	2
1 Övergripande ramar för anslagen.....	3
Bakgrund	3
Beslut	5
Fördelning av anslag inom KTH.....	5
2 Övergripande dimensionering av utbildning	6
Bakgrund	6
Beslut	8
Slutlig dimensionering av KTH:s utbildning	8
3 Övergripande ramar för stödverksamheten	9
Bakgrund	9
Beslut	9
4 Övergripande ramar för lokalkostnader	11
Bakgrund	11
Beslut	13
5 Ramar för myndighetskapitalet	14
Bakgrund	14
Beslut	16
Bilaga 1. Myndighetskapital	17
Riksrevisionens granskning	17
KTH:s genomlysning samt myndighetskapitalsatsning 2019–2023.....	17
Måltal för myndighetskapital	18
Bilaga 2. Information till KTH:s skolor inför planering av kommande år	19
Lönerevision.....	19
Lönekostnadspåslag, LKP	19
Internprismodell och lokalrelaterade kostnader	19
Gemensamma kostnader	19
Resursfördelningsmodeller vid KTH	20

Inledning

Planeringsförutsättningarna innehåller universitetsstyrelsens beslut om ramar för verksamhetsplanering och budget inför 2023. Det inbegriper övergripande ramar för anslagen till KTH och utbildningens dimensionering samt inriktning för stödverksamheten, lokal-kostnader och utveckling av myndighetskapitalet. I planeringsförutsättningarna anges även prognoser för 2024 och 2025, i syfte att underlätta en flerårig verksamhetsplanering. Beräkningarna för kommande år är gjorda utifrån nu kända faktorer. Flera osäkerhetsfaktorer kan komma att påverka prognoserna.

Omvärldsfaktorer som påverkar KTH:s ekonomi

Omvärldsläget och effekter av pandemin påverkar även KTH. För 2022 och 2023 prognosticerar Riksbanken en inflation om sex respektive fem procent vilket kommer att öka KTH:s kostnader. Genom de penningpolitiska åtgärder som Riksbanken genomfört i april 2022, med stegvisa höjningar av reporäntan, beräknas att inflationen under 2023 sjunker för att från och med 2024 vara nära tre procent.

De kostnadsökningar som den höga inflationen under 2022 och 2023 beräknas ge är kostnader som KTH kommer att få bära även då inflationen sjunkit tillbaka. KTH:s kostnadsökningar kommer att slå olika. Exempelvis kommer indexuppräknings av KTH:s hyresavtal att påverkas fullt ut medan effekter av årliga lönerevisioner inte beräknas mynna ut i nivåer med inflationen. Det är rimligt att anta att effekterna av lönerevisionerna ändå blir högre än de senaste årens ökningarna om strax över två procent. Med ett antagande om att KTH:s samtliga kostnader skulle öka i nivå med den nuvarande inflationen skulle det innebära att KTH:s kostnader vid utgången av 2023 har ökat med drygt tio procent.

KTH räknar i nuläget inte med någon motsvarande ökning i anslag till följd av den kraftiga inflationen. Det finns en viss koppling i framtida pris- och löneomräkning i och med att omräkningstalen för lokalkostnader tar hänsyn till 70 procent av förändring av konsumentprisindex.

En dialog har påbörjats med utbildningsdepartementet om att de ökade intäkter som KTH:s huvudsakliga hyresvärd Akademiska Hus nu erhåller till följd av inflationen, helt eller delvis, ska återbördas KTH. I budgetunderlaget för perioden 2023–2025 tar KTH upp utmaningen med att Akademiska Hus tillämpar marknadshyresprincipen vilket innebär höga hyresnivåer inom Stockholmsregionen. Med den stigande inflationen ökar denna utmaning. Oavsett resultatet av denna dialog behöver KTH se över sin kostnadsutveckling. Om inte KTH agerar riskerar både oförbrukade bidrag och myndighetskapital att behöva nyttjas vilket i sin tur kommer leda till att KTH:s möjligheter för framtida strategiska satsningar minskar.

1 Övergripande ramar för anslagen

Bakgrund

KTH disponerar ett ramanslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (takbelopp) och ett ramanslag för forskning och utbildning på forskarnivå (basanslag). I tabell 1 anges ramarna för anslagen. Beloppen är beräknade utifrån budgetpropositionen för 2022 och högskoleindex för 2023 som anges i vårpropositionen för 2022. Högskoleindex är den pris- och löneomräkningsmodell som regeringen tillämpar för universitet och högskolors anslag. För 2023 är högskoleindex 1,36 procent.

Tabell 1. Ramanslag som disponeras av KTH
miljoner kronor

Ramanslag	2020	2021	2022	2023	2024*	2025*
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 217	1 393	1 360	1 325	1 339	1 344
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: forskning och utbildning på forskarnivå, <i>varav</i>	1 712	1 834	1 844	1 869	1 891	1 914
<i>Strategiska forskningsområden</i>	204	208	210	213	214	218
<i>SciLifeLab</i>	388	467	459	465	471	477

* Preliminär högskoleindex för 2024 och 2025 anges inte i vårpropositionen. Vid beräkning av prognosen för anslagen för 2024 och 2025 har i stället de preliminära beloppen för pris- och löneomräkning som anges i budgetpropositionen för 2022 använts.

Genom de senaste årens budgetpropositioner och ändringsbudgetar har regeringen genomfört ett flertal utbildningssatsningar. I tabell 2 anges regeringens pågående utbildningssatsningar för vilka KTH erhåller medel inom ramen för takbeloppet. Satsningarna är riktade och tillfälliga vilket innebär att KTH:s anslag ökade 2020 och 2021 men minskade 2022 i jämförelse med 2021. Inför 2023 minskar anslaget ytterligare. Prognosen inför 2024 och 2025 är att anslaget därefter ökar, framförallt på grund av pris- och löneomräkning.

Utöver de tillfälliga utbildningssatsningarna som anges i tabell 2 genomförde regeringen 2021 en satsning på så kallade bristyrkesutbildningar. Satsningen innebar att KTH:s takbelopp ökade med 33 mnkr från och med 2021. Ökningen är permanent. I stort sett samtliga av KTH:s utbildningsprogram är att betrakta som bristyrkesutbildningar.

KTH erhåller även medel för vissa särskilda satsningar och åtaganden från andra statliga anslag för utbildning och forskning. Se tabell 3.

Tabell 2. Regeringens pågående utbildningsatsningar som KTH erhåller medel för inom takbeloppet miljoner kronor

Satsning	2020*	2021	2022	2023	2024	2025
Livslångt lärande (särskild satsning 2020–2024)	5,5	11	11	11	11	
KPU (tillfällig utbyggnad 2021–2023)		1,7	2,5	2,5		
Behörighetsgivande utbildning (tillfällig utbyggnad 2020–2022)	37,2	72,8	24,3			
Utbildning hela landet (tillfällig utbyggnad 2021–2025)		2,1	2,1	2,1	2,6	2,6
Utbildning avancerad nivå (tillfällig utbyggnad 2021–2022)		28,6	28,6			
SUMMA utbildningsatsningar	42,7	116,2	68,5	15,6	13,6	2,6

* Satsningar genom ändringsbudget pga. covid-19 sommaren 2020. Medel för dessa satsningar under 2020 låg ej inom takbeloppet utan som särskilda medel i anslag 2:64.

Tabell 3. Medel från andra anslag som KTH erhåller miljoner kronor

Anslagspost	Belopp 2022	Kommentarer inför 2023
<i>Anslag 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor</i>		
Idébanksmedel	1	Medel går till KTH:s holdingbolag. Utbetalning kräver bemyndigande från riksdagen. Uppskattning för 2023: ungefär samma belopp som 2022.
Medel för studenthälsa	1,1	Uppskattning för 2023: ungefär samma belopp som 2022.
<i>Anslag 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor</i>		
Kompl. utb. för personer med utländsk utbildning	0,3	Pga. för få sökande har KTH inte antagit några ytterligare studenter. Medel kommer troligtvis inte att tas i anspråk under 2023.
Utveckling av VFU i lärarutbildningen: övningsskolor	0,4	Uppskattning för 2023: ungefär samma belopp som 2022.
Ny kortare kompletterande pedagogisk utbildning (KPU)	1,75	Enligt BP22 ökar totalbeloppet för satsningen 2023 och 2024. Dialog pågår med utbildningsdepartementet om förutsättningar för denna satsning. I de medel som KTH får för 2022 ingår planeringsmedel om 1,2 mnkr.
Medel för validering inom KPU	0,5	Uppskattning för 2023: ungefär samma belopp som 2022.
Innovationskontor	11,9	Medel örönmärta för KTH:s innovationskontor. Uppskattning för 2023: ungefär samma belopp som 2022.
<i>2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet</i>		
Stöd för studentinflytande	2,5	Uppskattning för 2023: ungefär samma belopp som 2022. Medel går till THS. KTH ger årligen ytterligare bidrag till THS. För 2022 uppgick detta belopp till ca 7 mnkr.
Totalsumma	19,4	

Beslut

Universitetsstyrelsen beslutar att fastställa de övergripande ramarna för anslag till KTH för 2023, enligt tabell 1 och 2 ovan. Rektor har rätt att revidera ramarna för anslag med hänsyn till de beslut som riksdag och regering kan komma att fatta om anslag till KTH, eller om andra omständigheter så kräver.

Fördelning av anslag inom KTH

I enlighet med KTH:s arbetsordning (reviderad 2022-06-17) beslutar rektor årligen om verksamhetsplan och budget för KTH, inom de ramar som styrelsen beslutar om. I beslut om verksamhetsplan ska den närmare fördelningen av anslag ingå.

2 Övergripande dimensionering av utbildning

Bakgrund

Tidigare års utbildningsvolym

KTH:s takbelopp har varierat förhållandevis mycket under de senaste åren, se tabell 1. Inför både 2021 och 2022 har KTH fördelat medel internt i enlighet med 2023 års beräknade anslagsnivå, med anledning av att ökningen av regeringens anslag 2021–2022 till stor del bestod av flertalet tillfälliga och villkorade satsningar som upphör från 2023.

Universitet och högskolor får överföra överproduktion till ett värde av högst 15 procent av takbeloppet och outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst 10 procent av takbeloppet till efterföljande budgetår. Vid ackumulerad underproduktion motsvarande mer än 10 procent av takbeloppet behöver KTH återbetala medel till regeringen.

Vid utgången av 2020 hade KTH en ackumulerad överproduktion som summerade till cirka 89 mnkr. Delar av den tillfälliga ökningen av takbeloppet för 2021 användes för att finansiera den ackumulerade överproduktionen, som kan nyttjas först när KTH inte kan avräkna upp till aktuellt års takbelopp.

Vid utgången av 2021 hade KTH ingen ackumulerad överproduktion, utan den motsatta situationen med ett anslagssparande om 91 mnkr. KTH har under perioden 2020 och 2021 inte minskat sin utbildningsvolym. Tvärtom har utbildningsvolymen ökat sedan 2019, sett till antal helårsstudenter och antal nybörjare. Det ackumulerade anslagssparandet är en effekt av att takbeloppet tillfälligt höjts i större utsträckning än KTH har kunnat omsätta. Se tabell 4.

Tabell 4: Antal helårsstudenter och antal nybörjare 2019–2021

	2019	2020	2021
Antal helårsstudenter	12 442	12 507	12 533
Antal nybörjare	5 821	6 485	6 439

Källa: KTH:s årsredovisning

Studieavgifter

Intäkterna från studieavgifter var 155 mnkr under 2020 och 139 mnkr under 2021. Det lägre utfallet under 2021 berodde huvudsakligen på färre studieavgiftsskyldiga studenter med anledning av covid-19, och till viss del även på utökade kostnader med anledning av ett tillfälligt stödprogram för avgiftsskyldiga studenter under vårterminen 2021 (V-2021-0097). Enligt budget kommer intäkterna från studieavgifter under 2022 att bli cirka 140 mnkr. Enligt prognos kommer kostnaderna under 2022 att vara omkring 150 mnkr, det vill säga cirka 10 mnkr högre än intäkterna. Ett sådant utfall skulle innebära att det ackumulerade överskottet från studieavgifter minskar från 40 mnkr vid 2022 års ingång till knappt 30 mnkr inför 2023. En översyn av studieavgifter pågår inom KTH, utifrån universitetsstyrelsens beslut om åtgärder med anledning av internrevisionens rapport Granskning av prissättning av studieavgifter för studenter.

Dimensionering för utbildning 2023–2025

Dimensionering av utbildning för 2023 följer huvudsakligen samma linje som tidigare års dimensionering. Det sker dock en utveckling av antal helårsstudenter planerade inom anslagsfinansierad vidareutbildning, vilket är i linje dels med regeringens satsning på livslångt lärande, dels med KTH:s interna arbete med att utöka andelen livslångt lärande av KTH:s utbildningsvolym. För behörighetsgivande utbildning sker däremot en sänkning, vilket också är i linje med regeringens satsning, som enbart löpte 2020–2022. För inresande utbytesstudenter prognosticeras en återgång till liknande nivåer som före pandemin.

För att underlätta en mer långsiktig planering av utbildningen inom KTH anges även en preliminär dimensionering för 2024–2025. Dessa år är en prognos som kan komma att revideras om omständigheterna så kräver.

Tabell 5. Dimensionering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

	Uppdrag 2021	Antal nybörjare 2021	Uppdrag 2022	Uppdrag 2023	Prel. uppdrag 2024	Prel. uppdrag 2025
I. Utbildning finansierad av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Program: planeringstal antal personer						
Arkitekt	110	114	110	110	110	110
Civilingenjör, civilingenjör/lärare	1 650	1 852	1 655	1 655	1 655	1 655
Ämneslärare	35	6	35	0	35	35
Kompletterande pedagogisk utbildning	65	65	65	90	90	90
Högskoleingenjör	743	815	735	755	755	755
Kandidat	90	119	100	100	100	100
Högskoleutbildning	30	31	30	-	-	-
Master (exkl. 5-åriga utbildningar)	674	701	674	700	700	700
Magister	44	66	44	15	15	15
Behörighetsgivande utbildning	1 170	1 092	630	630	630	630
		Utfall 2021				
Utbytesstudenter: antal personer som påbörjar utbytesstudier						
Inkommande	950	521	950	950	950	950
Utresande	700	296	700	700	700	700
Anslagsfinansierade vidareutbildningskurser: antal helårsstudenter						
Vidareutbildningskurser	325	150	500	625	875	1 125
II. Utbildning finansierad med andra medel						
Nya betalande studenter: antal personer	750	601	650	700	700	700

Beslut

Universitetsstyrelsen beslutar att dimensionera utbildningen på grundnivå och avancerad nivå samt för behörighetsgivande utbildning i enlighet med tabell 5.

Slutlig dimensionering av KTH:s utbildning

I enlighet med KTH:s arbetsordning (reviderad 2022-06-17) beslutar rektor årligen om verksamhetsplan och budget för KTH, inom de ramar som styrelsen beslutar om. I beslut om verksamhetsplan ska den slutliga dimensioneringen av planeringstal för KTH:s utbildning ingå. Rektor beslutar även om antagningstal för KTH:s utbildning.

3 Övergripande ramar för stödverksamheten

Bakgrund

I planeringsförutsättningar för 2021 beslutade universitetsstyrelsen att en översyn av gemensamma kostnader inom hela KTH ska ske i syfte att effektivisera och därmed hitta framtida möjligheter till kostnadsbesparingar. I planeringsförutsättningar för 2022 beslutade universitetsstyrelsen att de löpande kostnaderna för det samlade stödet inom KTH ska minska i relation till KTH:s totala kostnader.

I april 2022 fattade rektor beslut om en gemensam och samordnad organisation för KTH:s hela verksamhetsstöd. Den nya organisationen bildas genom ett samgående mellan verksamhetsstödet på skolorna och det gemensamma verksamhetsstödet (GVS). Samgåendet i en organisation är ett steg i arbetet med att utveckla ett verksamhetsstöd med hög kvalitet och effektivitet som frigör lärares och forskares tid och bidrar till KTH:s konkurrenskraft. En gemensam linjeorganisation för verksamhetsstödet möjliggör en helhetssyn på varje stödområde vilket bidrar till ett effektivare verksamhetsstöd med hög kvalitet och leverans till en rimlig kostnad.

Av GVS verksamhetsplan för 2022 framgår att kostnaderna för året beräknas till 1 349 mnkr varav 760 mnkr finansieras via täckningsbidrag. Skolornas budgeterade kostnader som finansieras med täckningsbidrag uppgår till 546 mnkr för 2022. I beloppet ingår inte stödrelaterade kostnader som finansieras på annat sätt än via täckningsbidrag.

I och med samgåendet i en organisation kommer KTH kartlägga stödverksamheten, både den som finansieras via täckningsbidrag samt via externa medel, anslag eller som internt fakturerade tjänster. Den beräknade budgetramen för verksamhetsstödet kommer att tas fram i samband med övrig KTH-budget under hösten. I ramen kommer kostnader för KTH:s internrevision att ingå.

I arbetet med samgåendet ingår att ta fram en gemensam budget för den nya organisationen för verksamhetsstödet. Den gemensamma budgeten kommer under arbetet att behöva justeras och kalibreras. Därefter ska ett utgångsläge fastställas för 2023 för att möjliggöra uppföljning av styrelsens beslut om att de löpande kostnaderna för det samlade stödet inom KTH ska minska i relation till KTH:s totala kostnader. I och med utvecklingen av verksamhetsstödet kan kostnader initialt tillkomma. I planeringsförutsättningar för 2022 angavs att utvecklingen av verksamhetsstödet initialt kräver investeringar, exempelvis i syfte att digitalisera eller automatisera arbetet (se avsnitt 4.1 Stödverksamhet, Övergripande planeringsförutsättningar inför 2022 vid KTH, V-2021-0422).

Beslut

Universitetsstyrelsen beslutar att de löpande kostnaderna för det samlade stödet inom KTH ska minska i relation till KTH:s totala kostnader och med utgångspunkt i budget 2023.

Universitetsstyrelsen beslutar att en konsekvensanalys av att minska kostnaderna för det gemensamma verksamhetsstödet med 10 procent av omslutningen ska göras. Konsekvensanalysen ska redovisas vid universitetsstyrelsens möte i november 2022.

Dnr: V-2022-0374 1.2

Universitetsstyrelsen beslutar att 4 mnkr ska avsättas till universitetsstyrelsens förfogande främst avsedd för KTH:s internrevision.

4 Övergripande ramar för lokalkostnader

Bakgrund

KTH:s lokalkostnader omfattar förutom lokaler för KTH:s egen verksamhet även lokaler för student- och gästforskarbostäder samt lokaler som hyrs ut i andra hand, till främst andra lärosäten. De totala lokalkostnaderna uppgick till 973 mnkr för 2021 och har budgeterats till 972 mnkr för 2022. I budgetarbetet inför 2022 beräknades indexuppräkningsnivån till en något lägre nivå än den blev. Prognosen för 2022 är därför att lokalkostnaderna kommer att uppgå till 982 mnkr.

Lokalkostnaderna har en stark korrelation till Sveriges inflation då hyresavtalens indexering är kopplad till KPI. Även inför 2022 sågs oväntade kostnadsökningar i och med att KPI i oktober 2021 blev 2,8 procent och flera prognoser pekade mot en inflation på cirka sex procent för 2022. Inför 2023 beräknas därför KTH:s lokalkostnader att öka med drygt tio procent och uppgå till 1 080 mnkr. I ökningen ingår även ökade kostnader för el, värme, kyla och vatten. KTH kommer att lämna en lokal i Kista och kommer att hyra motsvarande area på Campus Valhallavägen. I de beräknade kostnaderna för 2023 har hänsyn tagits till dessa förändringar.

KTH:s lokalförsörjningsplan för 2022-2025 ger mål och riktning för KTH:s lokalplanering och lokalkostnader. För att möta kostnadsutvecklingen föreslås där ett antal åtgärder, samt att fortsatt argumentera för att indexuppräkning av hyresavtal endast ska ske med 70 procent.

Tabell 6 visar beräknade lokalrelaterade kostnader och innehåller beräkning för 2023 och prognos för 2024 och 2025. Hyrorna beräknas indexeras med 5,0 procent 2024 och 2,8 procent 2025.¹ Under 2023 får KTH åter tillträde till renoverade lokaler i 43:20, Drottning Kristinas väg 30 och våren 2023 ges tillträde till den nya bron mellan Albano Hus 3 och AlbaNova hus 3, den så kallade Skywayen. Skywayen kostar 2 mnkr per år. KTH får tillträde till det renoverade 43:15 (kemikvarteret) 2024. Kostnaden för kemikvarteret kommer att öka med 7 mnkr per år.

---

¹ Antagandet bygger på prognoser om KPI från Riksbanken.

Tabell 6. Lokalkostnader
miljoner kronor om inget annat anges

KTH:s lokalrelaterade kostnader	2017	2018	2019	2020	2021	Budget 2022	Planering 2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Lokalhyra (inkl. lokaler som KTH hyr ut i andra hand och student/gästforskarbostäder)	737	790	815	862	880	893	980	1 036	1 065
Kostnader för el, värme, kyla, vatten	48	54	57	50	61	51	61	64	66
Lokalvård, extern entreprenad inkl. städmaterial	19	16	20	19	20	21	22	23	24
Lokaltillbehör och övriga lokalkostnader	21	8	17	19	4	1	17	18	18
Reparationer avseende hyra, lokaler och byggnader	10	12	7	13	9	6	0	0	0
Avsättning för lokalkostnader	0	0	29	0	0	0	0	0	0
Summa lokalkostnader enligt resultaträkning i årsredovisning	836	881	945	963	973	972	1 080	1 141	1 173
Årets avskrivningskostnader, förbättringsutgift annans fastighet	33	40	40	49	54	57	53	56	57
Lokalvård i egen regi inom GVS	20	24	24	25	30	34	32	33	34
Summa lokalrelaterade kostnader	890	946	1 009	1 038	1 057	1 063	1 165	1 230	1 264
KTH:s kostnader i enlighet med årsredovisningen	4 535	4 708	5 033	5 063	5 297	5 524	5 739	5 976	6 155
KTH:s lokalrelaterade kostnader för student- och gästforskarbostäder samt intäkter för uthyrning i andra hand*	184	210	254	225	199	205	232	244	250
KTH:s lokalrelaterade kostnader att fördela via internprismodeller mm.	706	736	755	813	859	858	932	985	1 013
KTH:s kostnader exkl. lokalrelaterade kostnader för student- och gästforskarbostäder samt intäkter för uthyrning i andra hand*	4 351	4 498	4 779	4 838	5 098	5 319	5 507	5 732	5 905
Andel lokalrelaterade kostnader av KTH:s verksamhet (procent)	16,2	16,4	15,8	16,8	16,8	16,1	17,0	17,2	17,2

* För uthyrning av lokaler i andra hand görs antagandet om att intäkter är lika med kostnader. För student- och gästforskarbostäder gäller inte krav om full kostnadstäckning, därför har de faktiska lokalrelaterade kostnaderna räknats bort.

Utöver de direkta lokalkostnaderna, exempelvis lokalhyra och kostnader för el, värme, kyla och vatten enligt ovan, finns kostnader för städning i egen regi samt avskrivningskostnader för förbättringsutgift på annans fastighet m.m. De totala lokalrelaterade kostnaderna beräknas för 2023 uppgå till 1 165 mnkr (1 063 mnkr). Lokalrelaterade kostnader att fördela inom KTH genom internprismodeller uppgår för 2023 till 932 mnkr (858 mnkr). Av dessa fördelas 879 mnkr via den gemensamma internprismodellen som beslutas om under 2022 och 41 mnkr fördelas inom SciLifeLab för KTH:s verksamhet. Därtill finns 12 mnkr för att finansiera KTH:s kostnader för student- och gästforskarbostäder som inte finansieras av extern fakturering.

Beslut

Universitetsstyrelsen beslutar att KTH ska verka för en förbättrad kostnadskontroll av lokalkostnaderna i enlighet med de förslag till åtgärder som framgår av KTH:s lokalförsörjningsplan för 2022–2025. Andelen lokalrelaterade kostnader av KTH:s verksamhet beräknas till 16,1 procent i enlighet med tabell 6. Kostnadsökningar till följd av inflation visar på högre andel vid utgången av 2025. KTH ska presentera åtgärder för kostnadskontroll som leder till att andelen lokalrelaterade kostnader i det längre perspektivet inte överstiger 16,1 procent, i syfte att frigöra resurser för KTH:s kärnverksamhet: forskning, utbildning och samverkan.

5 Ramar för myndighetskapitalet

Bakgrund

KTH:s myndighetskapital i dag

KTH behöver ett visst myndighetskapital för att möjliggöra långsiktighet i verksamheten och för att möta framtida åtaganden exempelvis för samfinansiering. För närvarande finns det dessutom ett behov av en relativt stor ekonomisk buffert eftersom omvärldsfaktorer innebär både en stor osäkerhet och en hög inflation. Den höga inflationen beräknas att ge höga kostnadsökningar för KTH kommande år samtidigt som statens pris- och löneomräkning inte motsvarar kostnadsökningarna.

Vid utgången av 2021 fanns vid KTH ett ackumulerat myndighetskapital om 968 mnkr vilket motsvarar 18 procent av verksamhetens intäkter exklusive transfereringar. Merparten finns inom forskning och utbildning på forskarnivå. Se tabell 7.

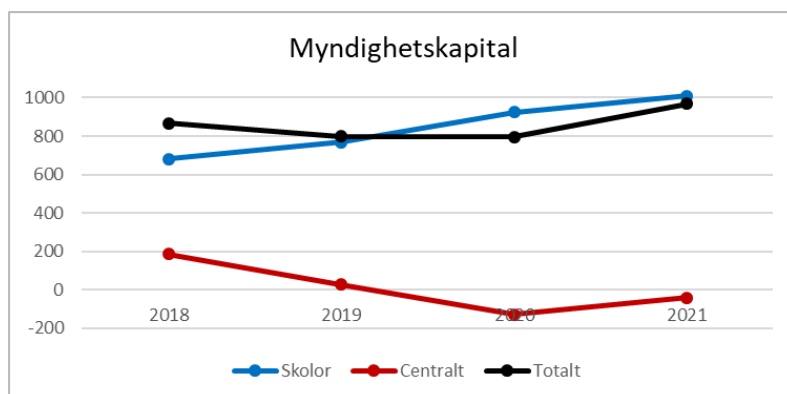
Stora variationer finns inom respektive skola, där ett totalt sett positivt myndighetskapital inrymmer institutioner och avdelningar med dels positiva, dels negativa myndighetskapital. Delar av myndighetskapitalet är uppbundet, till exempel för beslutade satsningar och kommande avskrivningar av investeringar. På KTH finns dock ingen enhetlig definition av vad som är fritt respektive bundet kapital, vilket försvårar jämförelser och uppföljning av tillgängliga medel för KTH.

Tabell 7. KTH:s ackumulerade myndighetskapital per skola och centralt miljoner kronor

Skola	Forskning	Utbildning	Totalt
ABE	49	14	63
CBH	259	-54	205
EECS	368	82	450
ITM	-48	80	32
SCI	206	54	260
Summa skolor	834	176	1 009
Centralt (rektorsnivå)	69	-111	-41
Totalt	903	65	968

Det totala myndighetskapitalet vid KTH minskade mellan 2018 och 2020, men ökade igen 2021. Det myndighetskapital som finns på KTH:s skolor har totalt sett ökat sedan 2018, se figur 1.

Figur 1. Utveckling av KTH:s myndighetskapital 2018–2021
miljoner kronor

Den totala ökningen kan delvis förklaras av de satsningar som regeringen har genomfört 2020 och 2021. Förutom den sedvanliga pris- och löneomräkningen ökade KTH:s basanslag med drygt 100 mnkr från och med 2020, bland annat genom satsningen på det strategiska forskningsområdet It och mobil kommunikation (Digital Futures). Från och med 2021 ökade basanslaget med ytterligare ca 100 mnkr, bland annat genom ökade medel till SciLifeLab om ca 70 mnkr. Eftersom det tar tid att skala upp forskningsverksamhet har KTH ännu inte fullt ut kunnat omsätta de ökningar som nyligen har skett av KTH:s basanslag. KTH har heller inte sett någon märkbar minskning av externa medel under pandemin.

Samtidigt som basanslaget har ökat har följderna av pandemin inneburit minskade kostnader under 2020 och 2021, till exempel minskade resekostnader och senareläggning av vissa forskningsprojekt.

Universitetsstyrelsen beslutade 2018 om att satsa 250 mnkr av KTH:s myndighetskapital under perioden 2019–2023 bland annat på stärkt fakultetsfinansiering och uppgraderad infrastruktur. Inför satsningen genomfördes en genomlysning av KTH:s myndighetskapital, delvis som en respons på riksrevisionens granskning 2017 av lärosätenas myndighetskapital. Se bilaga 1.

Kommande översyn av resursfördelningsmodellerna inklusive myndighetskapitalet

KTH ska under 2022 påbörja en översyn av resursfördelningsmodellerna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt för forskning och utbildning på forskarnivå, i enlighet med direktiv V-2021-0344. I direktivet för översyn av resursfördelningsmodeller framgår att utredningen ska föreslå en resursfördelningsmodell som är mer långsiktig än nuvarande modell. Utredningen ska beakta hantering av medel som ej förbrukas under ett verksamhetsår och verksamheter som går med underskott samt föreslå principer för myndighetskapital.

KTH:s hantering av myndighetskapitalet behöver förhålla sig till utvecklingen i samhället, framför allt när det gäller den ökande inflationen och höjda räntor. Detta kommer sannolikt att leda till ökade kostnader framöver samtidigt som statens pris- och löneomräkning inte motsvarar kostnadsökningarna.

Beslut

Universitetsstyrelsen beslutar att KTH ska etablera en definition över hur KTH särskiljer fritt från bundet myndighetskapital, samt genomföra en kartläggning över andel fritt och bundet kapital vid KTH:s alla verksamheter, i enlighet med denna definition.

Universitetsstyrelsen beslutar att KTH ska utarbeta principer för hantering av myndighetskapitalet som är hållbara över tid och lämna förslag på hur KTH långsiktigt ska minska sitt myndighetskapital.

Bilaga 1. Myndighetskapital

Riksrevisionens granskning

Under 2017 genomförde Riksrevisionen en granskning av lärosätenas myndighetskapital (RiR 2017:28). Riksrevisionen konstaterade att lärosätenas stora myndighetskapital innebär ett ineffektivt nyttjande av statens resurser och lämnade flera rekommendationer till både regeringen och lärosätena. Samtidigt gjorde riksrevisionen bedömningen att en viss uppbyggnad av myndighetskapital är berättigad med tanke på verksamhetens risker och särart. Myndighetskapital kan behövas för att möta framtida åtaganden i form av till exempel samfinansiering och för att ha en ekonomisk buffert för att möjliggöra långsiktighet i verksamheten. Riksrevisionen menade dock att en sådan buffert bör kunna kopplas till tydligt redovisade underlag och beräkningar hos respektive lärosäte.

Riksrevisionen lämnade rekommendationen att lärosätena bör säkerställa att det finns dokumentation om myndighetskapitalets innehåll i form av intecknade och fria medel samt att lärosätena bör utveckla sina rutiner för att planera för och följa upp förbrukningen av myndighetskapital.

KTH:s genomlysning samt myndighetskapitalsatsning 2019–2023

Universitetsstyrelsen beslutade 2018 om att satsa 250 mnkr av KTH:s myndighetskapital under fyra år, bland annat på stärkt fakultetsfinansiering och uppgraderad infrastruktur. Detta resulterade i skolspecifika satsningar, finansierade av både centralt myndighetskapital och myndighetskapital på skolnivå. Se tabell 1. Satsningarna föregicks av en genomlysning av KTH:s myndighetskapital (V-2019-1060).

Tabell 1. Myndighetskapitalsatsning 2019–2023

miljoner kronor

Skola	Rektorsnivå	Skolnivå
ABE	50	-
CBH	12	38
EECS	-	50
ITM	42	8
SCI	-	50
Totalt	104	146

Enligt besluten för satsningarna återgår eventuellt kvarvarande myndighetskapital på rektorsnivå, som ej förbrukats inom satsningarna, den 1 januari 2024 till rektors förfogande. Eventuellt kvarvarande myndighetskapital på skolnivå, som ej förbrukats inom satsningarna, kvarstår vid skolan.

En av slutsatserna från genomlysningen inför myndighetskapitalsatsningen var att beslut om nyttjande av kapital bör ingå i verksamhetsplaneringsprocessen i syfte att tydliggöra vilket myndighetskapital som är uppbundet. I genomlysningen konstaterades även att ”det finns en kultur att spara sina pengar för framtiden, exempelvis om extern finansiering eventuellt

uteblir eller för omställningsarbete” och att detta är en av orsakerna till att myndighetskapital bildas på skolnivå.

Måltal för myndighetskapital

I Riksrevisionens granskning lämnades bland annat rekommendationen att regeringen bör överväga att dels utarbeta kriterier för att bedöma myndighetskapitalets storlek (lärosätes-specifika måltal), dels införa ett återrapporteringskrav för dessa måltal. Regeringen gjorde dock bedömningen att det inte är lämpligt att införa sådana måltal, bland annat mot bakgrund av att det är svårt att utarbeta kriterier som tar hänsyn till de lärosätesspecifika förutsättningarna.

Vissa lärosäten har infört måltal för hur stort myndighetskapitalet får vara på institutions- och fakultetsnivå. Arbetsgruppen vid KTH som genomförde genomlysningen inför myndighetskapitalsatsningen 2019–2023 gjorde dock bedömningen att KTH inte bör införa en sådan generell modell utan att en kontinuerlig dialog mellan ledningen och skolorna är att föredra. Argumentet till detta var att finansieringssituationen mellan olika institutioner och avdelningar skiljer sig åt. För en institution med hög andel externfinansiering är det rimligt med en högre buffert men för en utbildningstung institution finns det inte samma behov till buffert. Detta argument är i linje med det som regeringen framförde avseende riksrevisionens rekommendation om måltal och svårigheten att tillämpa generella principer.

Bilaga 2. Information till KTH:s skolor inför planering av kommande år

Lönerevision

Det gällande löneavtalet, från och med oktober 2011, innebär årliga lönerevisioner. Lönesättningen på KTH regleras genom centrala avtal med Saco-S, OFR/S och Seko. Den senaste lönerevisionen, oktober 2021, stannade på 2,0 procents höjning i enlighet med gängse avtal. I budget för 2022 är en ökad personalkostnad inkluderad, för bland annat lönerevision i oktober, på 2,0 procent. Utrymmet för lönerevisionen 2023 är ej fastställt. En prognos för 2023 är osäker med tanke på det ekonomiska läget med bland annat ökad inflation och stigande räntor.

Lönekostnadspåslag, LKP

Pålägget för lönebikostnader (LKP) vid KTH är 55,0 procent för 2022 exklusive semesterlönetillägg (57,10 inklusive semestertillägg), enligt beslut V-2021-0815. Rektor ska i december 2022 besluta om lönekostnadspålägg för 2023, utifrån lagstadgade och avtalsenliga avgifter som fastställs av regeringen och Arbetsgivarverket under hösten 2022.

LKP bör sättas för att täcka samtliga avgifter såsom arbetsgivaravgifter och premier för avtalsförsäkringar. Rektor har inför både 2021 och 2022 beslutat att höja LKP jämfört med föregående år, på grund av att framför allt avgiften för sparpremier, vilka bekostar pensionsrätt för förmånsbestämd pensionsrätt, har genererat högre kostnader.

Med nu kända faktorer samt att regeringen och Arbetsgivarverket inte gör några avgiftsförändringar, är prognosen för 2023 att LKP kommer att kunna fortsatt ligga på samma nivå som under 2022.

Internprismodell och lokalrelaterade kostnader

I de lokalrelaterade kostnader som fördelas ingår kostnader för KTH-gemensamma lärandemiljöer. Till följd av införandet av en ny gemensam modell för att fördela lokalrelaterade kostnader, går det i dagsläget inte att beskriva den beräknade kostnaden för KTH-gemensamma lärandemiljöer inför 2023 och därför inte heller de intäkter som beräknas uppstå baserat på genomförda bokningar och avlyft från grundutbildningsanslaget.

Gemensamma kostnader

Resurssättningen till verksamhetsstödet ska utgå från behoven av stöd till KTH:s utbildning och forskning. Resurssättningen i samband med samgåendet sker stegvis:

- Kartläggning av gemensamma kostnader (maj 2022)
- Definiera vad som ska ingå i gemensamma kostnader (juni/augusti 2022)
- Budgetering samt fastställande av utgångsläget (september/oktober 2022)

Skolorna ska för 2023 i största möjliga utsträckning ha samma förutsättningar för stödet som för 2022. Eventuella övergångseffekter kommer att hanteras.

KTH:s kostnader finansierade via täckningsbidrag följs sedan tidigare upp via rapporten *Kostnader finansierade med täckningsbidrag*. Rapporten behöver utvecklas för att även täcka administrativa kostnader som finansieras på annat sätt.

Resursfördelningsmodeller vid KTH

Fördelning av resurser till forskning och utbildning på forskarnivå

Skolorna erhåller medel genom bastilldelning, strategiska medel och en tilldelning baserad på utförda prestationer enligt den modell universitetsstyrelsen beslutat om, med den fördelning som senast fastställdes år 2014, att börja gälla från och med 2015 (US-protokoll 3-2014).

Fördelningspottarna utgörs av bastilldelning, riktade medel och prestationsmedel. De prestationsbaserade delarna bygger på antalet forskarexamina, externa medel och bibliometri. För illustration av nuvarande resursfördelningsmodell, se figur 1 nedan.

Fördelning av resurser till utbildning på grundnivå och avancerad nivå

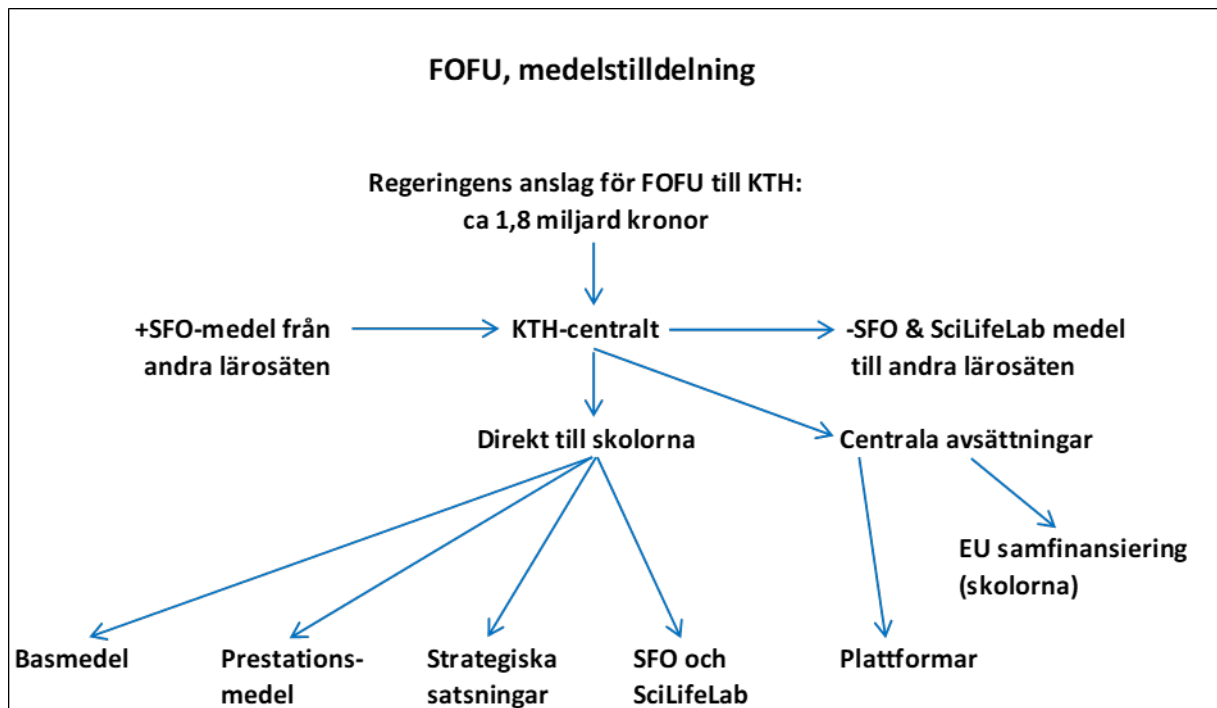
Fördelning av medel för utbildning på grundnivå och avancerad nivå till KTH:s skolor beslutades av universitetsstyrelsen 2013, att börja gälla från och med 2015 (US-protokoll 6-2013). Modellen knyter an till det sätt som medel fördelas från regeringen till lärosätena, där medel genereras baserat på producerade helårsstudenter och helårsprestationer. De anslag som KTH erhåller enligt regleringsbrev, samt beräknade avgifter från verksamheten avseende studieavgiftsskyldiga studenter, fördelas till programskola och till producentskola grundat på utfall närmast föregående läsår. Medel för helårsprestationer fördelas i sin helhet till producentskola grundat på produktion innevarande år. Utöver fördelningen av medel i förhållande till helårsstudenter och helårsprestationer ingår i modellen en pott för riktade strategiska satsningar. Anslaget finansierar även kostnader som hanteras på central nivå såsom gemensamma studiefytor. För illustration av nuvarande resursfördelningsmodell, se figur 2 nedan.

De statliga ersättningsbeloppen aviseras årligen genom regeringens budgetproposition och fastställs genom regleringsbrev till universitet och högskolor. För 2022 tillämpas ersättningsbelopp enligt tabell 1 nedan. För 2023 har KTH gjort en beräkning utifrån nu kända faktorer i form av högskoleindex, angivet i vårpropositionen (VÅP) till 1,36 procent. De exakta ersättningsbeloppen kommer att anges i budgetpropositionen för 2023.

Tabell 1. Statliga ersättningsbelopp 2022 och beräkning för 2023

Utbildningsområde	Ersättning helårsstudent		Ersättning helårsprestation	
	2022	Beräkning för 2023	2022	Beräkning för 2023
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	33 811	34 271	22 032	22 332
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	57 653	58 437	48 620	49 281
Undervisning	41 125	41 684	43 082	43 668
Verksamhetsförlagd utbildning	58 281	59 074	56 545	57 314
Design	163 373	165 595	99 538	100 892

Figur 1. Resursfördelningsmodell för forskning och utbildning på forskarnivå

Figur 2. Resursfördelningsmodell för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

